

ИСХОДИ ПО НАСТАВНИМ ТЕМАМА ЗА ПРЕДМЕТ ФИЛОЗОФИЈА (ЛОГИКА)

ПРЕДМЕТ: Филозофија

РАЗРЕД: Трећи

Природно-математички смер

ОБЛАСТ/ ТЕМА		ПРЕДМЕТНИ ИСХОДИ (на крају теме) Ученик ће бити у стању да:	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	Нивои потребног знања (основни, средњи и напредни)
I МИШЉЕЊЕ, САЗНАЊЕ И ЈЕЗИК	Предмет логике	– приступи изучавању мишљења на неемпиријски односно нормативни начин, карактеристичан за логику; – решава различите проблеме применом логичке формализације, моделовања и алгорита; – користи логичке форме, поступке и правила да анализира сазнајне процесе суђења и закључивања и одреди њихову ваљаност;	1. Постанак логике као филозофске дисциплине; Мишљење као предмет проучавања логике	Међупредметне компетенције: Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву	Основни ниво: Шта је логика? Ко је оснивач логика и у ком најпознатијем делу? Како гласи Аристотелова подела логика? Како се дели формална а како неформална логика? Средњи ниво: Навести и дефинисати основне филозофске дисциплине? Шта је здраворазумско сазнање? Шта је поливалетна логика? Шта је херменеутика и дијалектика? Напредни ниво: Познавање и објашњење критеријума сазнања. Основни ниво: Набројати и дефинисати изворе сазнања? Шта је језик? Шта је сигнал и симбол? Набројати основне врсте сазнања? Истина је? Набројати и дефинисати теорије истине. Средњи ниво: Дефинисати и навести представнике емпиризма, рационализма и интуиционизма. Шта речи уносе у мишљење? Примере за сигнале и симболе? (муња; бели голуб) Дефинисати сведочанство, мњење, веровање и уверење? Сваку теорију истине дефинисати и навести ако постоје одређени адекватни примери. Напредни ниво: Направити паралелу између секптицизма и солипсизма? Објаснити како утиче интуиција на праксу. Самосатално створити пример
	Проблеми сазнања	– користи термине епистемологије и логике да опише филозофски приступ питањима сазнања; – примерима илуструје различите функције језика и његову улогу у формирању и саопштавању мишљења;	2. Форма и садржај, исправност и истинитост мишљења 3. Извори, врсте и могућности сазнања 4. Критеријуми за прихватање сазнања; Теорије истине		

II ОСНОВНЕ ФОРМЕ МИШЉЕЊА	Однос мишљења и језика	5. Однос мишљења и језика; Функције вербалног језика	у уводном тумачењу карактера и предмета изучавања логике; <i>психологије</i> у разликовању извора сазнања; <i>матерњег и страних језика и психологије</i> у изучавању функција језика и његове повезаности са мишљењем уопште, а посебно у увођењу у област појма (заједно са математиком)	симбола и објаснити. Направити анализу између сведочанства и мњења као и између веровања и уверења. Навести школе у дијалектичкој теорији истине и објаснити њихов утицај у пракси.
	Појам	6. Однос мишљења, сазнања и језика		у уводном тумачењу карактера и предмета изучавања логике; <i>психологије</i> у разликовању извора сазнања; <i>матерњег и страних језика и психологије</i> у изучавању функција језика и његове повезаности са мишљењем уопште, а посебно у увођењу у област појма (заједно са математиком)
7. Појам: Шта је појам, Обим и садржај појма				
8. Врсте појмова, односи међу појмовима				
9. Појам: садржај и обим, врсте и односи				
10. Јасни и нејасни појмови; Апстрактни и конкретни појмови				

ОБЛАСТ/ ТЕМА		ПРЕДМЕТНИ ИСХОДИ (на крају теме) Ученик ће бити у стању да:	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	Нивои потребног знања (основни, средњи и напредни)
П ОСНОВНЕ ФОРМЕ МИШЉЕЊА	Методe ближег одређивања појма	– примењује методе и правила дефинисања и класификовања појмова у структурисању различитих знања: користи дијаграме за одређивање узајамних односа појмова	11. Дефиниција, структура и врсте дефиниција	Корелације програмских садржаја са наставом: <i>свих предмета</i> у обради дефиниција, деоба и кршења њихових правила; <i>математике</i> , њиховом транспоновању у симболички модалитет и интерпретирању њихових односа у логичком квадрату;	Основни ниво: Шта је дефиниција? Шта представљају битне и небитне одлике? Набројати све методе дефинисања? Набројати сва правила дефинисања. Шта је деоба а шта класификација? Познавати правила класификације. Средњи ниво: Познавати разлику између номиначних и реалних дефиниција. Познавати разлику између емпиријских и нормативних дефиниција. Дефинисати сваку методу дефинисања и поткрепити је адекватним примером. Навести конкретне примере за деобу и класификацију. Напредни ниво: Који је основни недостатак аналитичког метода дефинисања? Зашто настаје посебна врста аналитичке дефиниције (карактеристична дефиниција)? Разлог зашто настаје синтетички метод? Навести и објаснити главни недостатак операционог метода дефинисања? Основни ниво: Шта је логички суд? Објаснити процес који се назива суђење. Истинит суд је? Исказ је? Став је? Копула је? Навести врсте судова? Какви су то прости а какви сложени логички судови? Познавати основне истиносне таблице. (негација, коњункција, дисјункција, импликација, еквивалентност) Средњи ниво: Направити разлике између става и
			12. Правила и методе дефинисања		
			13. Деоба и класификација		
			14. Појам, дефиниција и деоба		
	Суд или исказ	– користи логичке форме, поступке и правила да анализира сазнајне процесе суђења и закључивања и одреди њихову ваљаност; – користи дијаграме за одређивање узајамних односа судова; – решава различите проблеме применом логичке формализације, моделовања и алгорита;	15. Суд и реченица, чињеничка и логичка истинитост суда	<i>језичких предмета</i> и <i>математике</i> у анализи структуре судова и превођењу реченица у судове. Међупредметне компетенције: Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама	
			16. Врсте простих судова по структури, подела категоричких (предикатских) судова		
17. Односи међу судовима (логички квадрат)					

Дигитална компетенција
 Решавање проблема
 Сарадња
 Одговорно учешће у
 демократском друштву

18. Суд: структура и
 поделе, односи међу
 судовима

суда. Како поред речи можемо исказати логичке
 судове (симболи). Објаснити предикативне и
 релационе логичке судове. Објаснити шта значи када
 је нешто афирмативно. Навести просте логичке
 судове и објаснити сваки појединачно. Решити
 задатке следећег типа:

$$(P \vee Q, P \supset D, Q \supset D \vdash D)$$

P	Q	(P ∨ Q)	(P ⊃ D)	(Q ⊃ D)	D
T	T	T	T	T	T
T	T	T	F	T	F
T	F	T	T	T	T
T	F	T	F	T	F
F	T	T	T	T	T
F	T	T	F	T	F
F	F	F	T	T	T
F	F	F	F	T	F

$$4) F_4: \neg(\neg p \wedge q) \Leftrightarrow p \vee \neg q$$

p	q	¬p	¬p ∧ q	¬(¬p ∧ q)	¬q	p ∨ ¬q	F ₄
T	T	F	F	T	F	T	T
T	F	F	F	T	T	T	T
F	T	T	T	F	F	F	T
F	F	T	F	T	T	T	T

Напредни ниво:

Направити разлику између генералних и
 универзалних судова. Како на што једноставнији
 начин препознати посебне (партикуларне судове)?
 Набројати и објаснити сложене логичке судове.
 Навести везнике код сложених логичких судова и
 навести адекватан пример. Која је кључна разлика
 између асерторичких и аподитичких логичких
 судова? Који суд има најмању сазнајну вредност а
 који највишу и зашто?

Решити примере следећих задатака:

ОБЛАСТ/ ТЕМА		ПРЕДМЕТНИ ИСХОДИ (на крају теме) Ученик ће бити у стању да:	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	Нивои потребног знања (основни, средњи и напредни)
ОСНОВНЕ ФОРМЕ МИШЉЕЊА	Суд или исказ	<ul style="list-style-type: none"> – примерима илуструје различите функције језика и његову улогу у формирању и саопштавању мишљења; – користи логичке форме, поступке и правила да анализира сазнајне процесе суђења и закључивања и одреди њихову ваљаност; – користи апарат исказне и логике да симболички прикаже форму и истиносне релације исказа; – решава различите проблеме применом логичке формализације, моделовања и алгорита; 	19. Врсте сложених судова 20. Синтакса и семантика исказне логике 21. Методе испитивања истиносних вредности формула – метода таблица 22. Методе испитивања истиносних вредности формула – свођење на апсурд; Примена исказне логике 23. Сложени судови; Исказна логика 24. Суд или исказ	Корелације програмских садржаја са наставом: <i>језичких предмета</i> и <i>математике</i> у савлађивању везника сложених судова, <i>математике</i> и <i>информатике</i> у области које се тиче исказне логике; <i>свих предмета</i> у теми Закључивање. Међупредметне компетенције: Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву	
	Закључивање	<ul style="list-style-type: none"> – примењује логичка правила и терминологију да у стандардној форми прикаже, анализира и евалуира аргументацију. 	25. Поделе закључивања; Карактеристике дедуктивног и недедуктивног закључивања 26. Непосредно закључивање		

ОБЛАСТ/ ТЕМА	ПРЕДМЕТНИ ИСХОДИ (на крају теме) Ученик ће бити у стању да:	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	Нивои потребног знања (основни, средњи и напредни)
<p style="text-align: center;">ОСНОВНЕ ФОРМЕ МИШЉЕЊА</p>	<p style="text-align: center;">Закључивање</p> <ul style="list-style-type: none"> – користи логичке форме, поступке и правила да анализира сазнајне процесе суђења и закључивања и одреди њихову ваљаност; – користи апарат исказне и предикатске логике да симболички прикаже форму и истиносне релације исказа; – решава различите проблеме применом логичке формализације, моделовања и алгорита; – примењује логичка правила и терминологију да у стандардној форми прикаже, анализира и евалуира аргументацију; – примерима илуструје различите функције језика и његову улогу у формирању и саопштавању мишљења. 	<p>27. Употреба дијаграма у провери исправности закључивања;</p> <p>Савремена интерпретација облика непосредног закључивања</p>	<p>Корелације програмских садржаја са наставом: <i>језичких предмета и математике</i> у анализи и симболичком представљању структуре судова (исказа) и закључивања;, <i>математике</i> код доказивања правила (теорема силогизма) и примене исказне логике (сложени силогизми, лог. грешке у закључивању); <i>свих предмета</i> у грађењу примера за тему Закључивање.</p> <p>Међупредметне компетенције: Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву</p>	<p>Основни ниво: Шта је премиса? Основна подела закључивања је? Навести које фигуре познајемо код непосредног закључивања по опозивији? Набројати све односе који се јављају између фигура. Посредно закључивање је? Основне карактеристике аналогije, индукције и дедукције? Навести предности и недостатке аналогije, индукције и дедукције. Дефинисати значење потпуне индукције? Дефинисати значење индукције набрајањем. Набројати услове прихватљивости код индукције? Шта представља дедукција? Које облике дедукције познајемо? Шта је силогизам? Шта су модуси? Навести основна правила која силогизма? Навести остале облике дедуктивног закључивања.</p>

ОБЛАСТ/ ТЕМА	ПРЕДМЕТНИ ИСХОДИ (на крају теме) Ученик ће бити у стању да:	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	Нивои потребног знања (основни, средњи и напредни)	
ОСНОВНЕ ФОРМЕ МИШЉЕЊА	Закључивање	<ul style="list-style-type: none"> – користи логичке форме, поступке и правила да анализира сазнајне процесе суђења и закључивања и одреди њихову ваљаност; 	28. Употреба дијаграма у провери исправности закључивања; Савремена интерпретација облика непосредног закључивања	<p>Средњи ниво:</p> <p>Шта се појављује у премисама посредног закључивања? Објаснити однос који се назива Под-супротност.</p> <p>Направити разлику између позитивне аналогије и тотално позитивне аналогије. Зашто настаје непотпуна индукција? Објаснити све услове прихватљивости код индуктивног закључивања. Објаснити и тачно одредити средњи термин, мали и велики термин у једном силогизму.</p> <p>Познавати све четири фигуре у силогизму. Објаснити разлику између модус поненс и модус толенд.</p>	
		<ul style="list-style-type: none"> – користи апарат исказне и предикатске логике да симболички прикаже форму и истиносне релације исказа; 	29. Силогистичко закључивање; Категорички силогизам		<p>Корелације програмских садржаја са наставом:</p> <p><i>језичких предмета</i> и <i>математике</i> у анализи и симболичком представљању структуре судова (исказа) и закључивања, <i>математике</i> код доказивања правила (теорема силогизма) и примене исказне логике (сложени силогизми, лог. грешке у закључивању);</p> <p><i>свих предмета</i> у грађењу примера за тему Закључивање.</p>
		<ul style="list-style-type: none"> – решава различите проблеме применом логичке формализације, моделовања и алгоритма; 	30. Категорички силогизам: специфична правила и исправни модуси по фигурама		
		<ul style="list-style-type: none"> – примењује логичка правила и терминологију да у стандардној форми прикаже, анализира и евалуира аргументацију; 	31. Примена правила и исправни модуси; Категорички силогизам и непосредно закључивање		<p>Међупредметне компетенције:</p> <p>Компетенција за целоживотно учење</p> <p>Комуникација</p>
		<ul style="list-style-type: none"> – примерима илуструје различите функције језика и његову улогу у формирању и саопштавању мишљења. 	32. Традиционални поступци за доказивање исправности модуса катег. силогизма		<p>Рад с подацима и информацијама</p> <p>Дигитална компетенција</p> <p>Решавање проблема</p>
			33. Савремени поступци за доказивање исправности модуса катег. силогизма		<p>Сарадња</p> <p>Одговорно учење у демократском друштву</p>
		34. Ентимем и сорит			

ОБЛАСТ/ ТЕМА	ПРЕДМЕТНИ ИСХОДИ (на крају теме) Ученик ће бити у стању да:	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	Нивои потребног знања (основни, средњи и напредни)
<p style="text-align: center;">II ОСНОВНЕ ФОРМЕ МИШЉЕЊА</p>	<p style="text-align: center;">Закључивање</p> <ul style="list-style-type: none"> – користи логичке форме, поступке и правила да анализира сазнајне процесе суђења и закључивања и одреди њихову ваљаност; – примерима илуструје различите функције језика и његову улогу у формирању и саопштавању мишљења; – користи апарат исказне и предикатске логике да симболички прикаже форму и истиносне релације исказа; – решава различите проблеме применом логичке формализације, моделовања и алгоритма; – примењује логичка правила и терминологију да у стандардној форми прикаже, анализира и евалуира аргументацију. 	35. Дедуктивно закључивање (силогизам)	<p>Корелације програмских садржаја са наставом:</p> <p><i>језичких предмета и математике</i> у анализи и симболичком представљању структуре судова (исказа) и закључивања;</p> <p><i>математике</i> код примене исказне логике (сложени силогизми, лог. грешке у закључивању, одређивање истин. вредности формула предик. лог.);</p> <p><i>свих предмета</i> у грађењу примера за индуктивно односно недедуктивно закључивање.</p> <p>Међупредметне компетенције:</p> <p>Компетенција за целоживотно учење</p> <p>Комуникација</p> <p>Рад с подацима и информацијама</p> <p>Дигитална компетенција</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Сарадња</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву</p>	<p>Напредни ниво:</p> <p>Познавање логичкиг фигура и односа са навеђењем адекватних примера. Основне разлике између аналогије и индукције. Направити разлику између индукције елиминације и непотпуне индукције. Пронаћи недостатак код индукције елиминације.</p> <p>Примери силогистичког закључивања за напредни ниво:</p> <p>Ниједна лала није ружа Све руже су цветови Неки цветови нису лале</p> <p>Ниједна жирафа нема кратак врат. Све жирафе су биљоједи. Неки биљоједи немају кратак врат</p> <p>Неки писци су духовити Сви духовити људи су паметни Неки паметни људи су писци.</p>
		36. Предикатска логика – синтакса		
		37. Предикатска логика – семантика		
		38. Предикатска логика – врсте формула, методе за утврђивање ваљаности формула		
		39. Предикатска логика		
		40. Индуктивно закључивање: карактеристике и врсте		
		41. Индукција и логичка вероватноћа		
		42. Посредно закључивање и доказивање		

ОБЛАСТ/ ТЕМА		ПРЕДМЕТНИ ИСХОДИ (повезани с темом) Ученик ће бити у стању да:	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	Нивои потребног знања (основни, средњи и напредни)				
III ПРИМЕНА ЛОГИКЕ	Аргументација	<ul style="list-style-type: none"> – користи логичке форме, поступке и правила да анализира сазнајне процесе суђења и закључивања и одреди њихову ваљаност; – примерима илуструје различите функције језика и његову улогу у формирању и саопштавању мишљења; – решава различите проблеме применом логичке формализације, моделовања и алгорита; – примењује логичка правила и терминологију да у стандардној форми прикаже, анализира и евалуира аргументацију; – уочава типичне грешке у закључивању и доказивању са којима се сусреће у свакодневной комуникацији и различитим медијима и избегава их у сопственом мишљењу; – користи термине епистемологије, логике и опште методологије да опише филозофски приступ питањима сазнања; – анализира примере објашњења из емпиријских и теоријских наука и одређује разлику њихових логичких структура, предмета и метода 	45. Структура и грађа аргументације	<p>Корелације програмских садржаја са наставом:</p> <p><i>језичких и уметн. предмета и математике</i> у анализи и симболичком представљању структуре закључивања и аргументације;</p> <p><i>математике</i> код примене исказне логике (сложени силогизми, формалне грешке у закључивању, вероватноћа инд. закљ.), у анализи примера формалног доказа, доказа свођењем на апсурд и у разумевању појма логичке вероватноће;</p> <p><i>свих предмета везаних за науке</i> у грађењу примера за примену дедуктивне и недедуктивне методе и техника емпиријског истраживања.</p> <p>Међупредметне компетенције:</p> <p>Компетенција за целоживотно учење</p> <p>Комуникација</p> <p>Рад с подацима и информацијама</p> <p>Дигитална комптенција</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Сарадња</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву</p>	<p>Основни ниво: Шта је доказ? Када је доказ успешно обављен? Навести елементе доказа? Шта је теза? Шта је апсурд а шта алиби? Навести три облика оповргавања. Дефинисати софизам и паралогизам.</p> <p>Средњи ниво: Направити разлику између процеса закучивање и доказивање. Која су два услова потребна како би доказ био успешно постављен? Објаснити разлоге као елемент доказа? Дефинисати и направити разлику између синтетичког и аналитичког доказа? Објаснити сваки облик оповргавања. Навести како делимо софизме? Објаснити софизам који се назива „замена теза“? Објаснити грешку „грешка случајности“? Шта представља еквивокација?</p> <p>Напредни ниво: Навести адекватан пример за један апсурд и алиби. У каквом облику морамо поставити алиби? Направити кључну разлику између реционалних и емпиријских доказа. Објаснити облике у оповргавању саме тезе. Дефинисати и навести самосталне примере за следеће логичке грешке: „petitio principii“; „circulus vitiosus“; „ignoratio elenhi“?</p> <p>Основни ниво: Шта је методологија? Дефинисати методу? Дефинисати језик и њену основну функцију? Набројати основне услове успешне комуникације. Шта су научне чињенице? Дефинисати научно посматрање. Навести основни значај експеримента. Набројати услове адекватног опажања. Шта је хипотеза? Набројати основне филозофске методе.</p> <p>Средњи ниво: Објаснити сваку појединачну функцију језика. Објаснити сваки појединачни услов успешне комуникације.-Направити разлику између искуства и теорије. Објаснити значај конкретизовања проблема. Навести предности и недостатке код научног посматрања. Који су основне предности код података који смо добили експериментом? Зашто је мерење некада боље од експеримента? Објаснити појма узрочности. Шта представља херменеутичка метода?</p> <p>Напредни ниво: Објаснити смисао израза научног језика. За сваки услов успешне комуникације осмислити адекватан пример. Шта значи одређивање појмовног оквира истраживања? Навести адекватан пример за успешну примену научног посматрања као и експеримента. Који фактори представљају изазов у коришћењу мерења? Поставити и проверити правилно постављену хипотезу. Познавање и добро разликовање Милових метода за испитивање узрока. Упоредити аналитичко-емпиријску методу са феноменолошком методом.</p>				
	Логика и методе научног истраживања		46. Врсте доказа			47. Грешке у аргументацији	48. Грешке у аргументацији	49. Дебатна аргументација	50. Карактеристике научног знања

ИСХОДИ ПО НАСТАВНИМ ТЕМАМА ЗА ПРЕДМЕТ ФИЛОЗОФИЈА (ЛОГИКА)

ПРЕДМЕТ: Филозофија

РАЗРЕД: Трећи

Друштвено-језички смер

ОБЛАСТ/ ТЕМА		ИСХОДИ (на крају теме /месеца)	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	Нивои потребног знања (основни, средњи и напредни)
И МИШЉЕЊЕ, САЗНАЊЕ И ЈЕЗИК	Предмет логике	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – приступи изучавању мишљења на неемпиријски односно нормативни начин, карактеристичан за логику; – користи термине епистемологије и логике да опише филозофски приступ питањима сазнања; 	<p>1. Постанак логике као филозофске дисциплине; Мишљење као предмет проучавања логике</p>	<p>Корелације програмских садржаја са наставом:</p> <p><i>математике, рачунарства и информатике и психологије</i> у уводном тумачењу карактера и предмета изучавања логике;</p> <p><i>психологије</i> у разликовању извора сазнања;</p> <p><i>матерњег и страних језика и психологије</i> у изучавању функција језика и његове повезаности са мишљењем</p>	<p>Основни ниво: Шта је логика? Ко је оснивач логика и у ком најпознатијем делу? Како гласи Аристотелова подела логика? Како се дели формална а како неформална логика?</p> <p>Средњи ниво: Навести и дефинисати основне филозофске дисциплине? Шта је здраворазумско сазнање? Шта је поливалетна логика? Шта је херменеутика и дијалектика? Значај дијалектике и херменеутике данас у пракси.</p> <p>Напредни ниво: Познавање и објашњење критеријума сазнања. За сваки критеријум потребно креирати адекватан пример из праксе. Направити дубљу анализу и навести недостатке код сваког критеријума.</p> <p>Основни ниво: Набројати и дефинисати изворе сазнања? Шта је језик? Шта је сигнал и симбол? Набројати основне врсте сазнања? Истина је? Набројати и дефинисати теорије истине.</p> <p>Средњи ниво: Дефинисати и навести представнике емпиризма, рационализма и интуиционизма. Шта речи уносе у мишљење? Примере за сигнале и симболе? (муња; бели голуб). Дефинисати сведочанство, мњење, веровање и уверење. За сваки вид врсте сазнања навести адекватан пример из праксе. Сваку теорију истине дефинисати и навести ако постоје одређени адекватни примери.</p> <p>Напредни ниво: Направити паралелу између секптицизма и солипсизма? Објаснити како утиче интуиција на праксу. Самосатално створити пример симбола и објаснити. Направити анализу између сведочанства и мњења као и између веровања и уверења. Навести школе у дијалектичкој теорији истине и објаснити њихов утицај у пракси</p> <p>Основни ниво: Дефинисати шта представља појма? Набројати основне операције за формирање појма. Шта је термин? Шта је обим а шта садржај појма? Набројати основне односе између појмова. Шта су</p>
	Сазнања; Однос мишљења и		<p>1. А Мишљење као предмет проучавања логике;</p> <p>Б Разликовање исправности и истинитости, форме и саджаја</p>		
	<p>2. Форма и садржај, исправност и истинитост мишљења</p>				
	<p>3. Извори, врсте и могућности сазнања</p>				
		<p>2. А Проблеми сазнања;</p> <p>Б Однос мишљења и језика</p>	<p>Међупредметне компетенције: Компетенција за</p>		

				<p>целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња</p>	<p>катеорије? Ко је поставио прву таблицу категорија? Шта је дефиниција? Познавање метода дефинисања. Шта је деоба а шта класификација?</p>
<p>П ОСНОВНЕ ФОРМЕ МИШЉЕЊА</p>	<p>Појам</p>	<p>4. Однос мишљења и језика; Функције вербалног језика</p>			
		<p>5. Појам, Обим и садржај појма</p>			
		<p>3. А Обим и садржај појма; Б Врсте појмова, Односи међу појмовима</p>			<p>Средњи ниво: На каквим елементима се заснивају појмови? Објаснити сваку појединачну операцију за формирање појмова. На који појам самостално креирати термин. Шта је денотација а шта конотација? Навести и сваки појединачан однос између појмова објаснити. Шта је род а шта врста? Ко је проширио таблицу категорија на 12? Објаснити шта представљају јасни и нејасни појмови као и апстрактни и конкретни? Анализа аналитичког и систематичког метода дефинисања. Навести пример једне деобе и једне класификације из свакодневног живота као и из научних оквира.</p>

ОБЛАСТ/ ТЕМА		ИСХОДИ (на крају теме) Ученик ће бити у стању да:	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	Нивои потребног знања (основни, средњи и напредни)
ОСНОВНЕ ФОРМЕ МИШЉЕЊА	Појам, Дефиниција и деоба	<p>– примењује методе и правила дефинисања и класификовања појмова у структурисању различитих знања;</p> <p>– користи дијаграме за одређивање узајамних односа појмова;</p>	<p>6. Врсте појмова; Односи међу појмовима</p> <p>7. Дефиниција – структура и врсте дефиниција</p> <p>4. А. Врсте дефиниција Б. Правила дефинисања, структура и правила деобе</p> <p>8. Правила и методе дефинисања; Деоба и класификација</p>	<p>Корелације програмских садржаја са наставом свих наставних предмета у темама <i>Појам, Методе ближег одређивања појма</i>, српског језика у почетним наставним јединицама наставне теме <i>Суд или исказ</i>.</p> <p>Међупредметне компетенције: Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња</p>	<p>Напредни ниво: Осмислити самостално нови појам и објаснити како су се поштовале операције за формирање појма. Која операција је најбитнија при формирању појма и зашто? Формирати самостално појма а затим и одговарајући термин. На задатк појма одредити шта је обим а шта садржај тог појма? Графички приказати сваки однос између појмова и поткрепити га самостално осмишљеним примером. Навести припрем преласка једног појама из апстрактног у конкретан појма и обрнуто.</p> <p>Основни ниво: Шта је логички суд? Објаснити процес који се назива суђење. Истинит суд је? Исказ је? Став је? Копула је? Навести врсте судова? Какви су то прости а какви сложени логички судови? Познавати основне истиносне таблице. (негација, коњункција, дисјункција, импликација, еквивалентност)</p>
	Суд или, исказ	<p>– користи логичке форме, поступке и правила да анализира сазнајне процесе суђења и закључивања и одреди њихову ваљаност;</p> <p>– примерима илуструје различите функције језика и његову улогу у формирању и саопштавању мишљења;</p>	<p>9. Суд и реченица, чињеничка и логичка истинитост суда, подела судова по функцији и структури</p> <p>5. А + Б. Суд и реченица, поделе простих судова (+ Б. Осврт на контролну вежбу)</p>		

ОБЛАСТ/ ТЕМА		ИСХОДИ (на крају теме) Ученик ће бити у стању да:	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	Нивои потребног знања (основни, средњи и напредни)																																																																	
ОСНОВНЕ ФОРМЕ МИШЉЕЊА	Појам, Методе ближег одређивања појма, Суд или исказ	<ul style="list-style-type: none"> – користи логичке форме, поступке и правила да анализира сазнајне процесе суђења и закључивања и одреди њихову ваљаност; – користи апарат исказне и логике да симболички прикаже форму и истиносне релације исказа; – решава различите проблеме применом логичке формализације, моделовања и алгорита; – примерима илуструје различите функције језика и његову улогу у формирању и саопштавању мишљења; 	10. Појам; Методе ближег одређивања појма	<p>Корелације програмских садржаја са наставом <i>језичких предмета</i> у почетним лекцијама теме Суд или исказ, <i>математике</i> и <i>информатике</i> у лекцијама које се тичу исказне логике.</p> <p>Међупредметне компетенције: Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву</p>	<p>Средњи ниво: Направити разлики између става и суда. Како поред речи можемо исказати логичке судове (симболи). Објаснити предикативне и релационе логичке судове. Објаснити шта значи када је нешто афирмативно. Навести просте логичке судове и објаснити сваки појединачно. Решити задатке следећег типа:</p> <p>4) $F_4 : \neg(\neg p \wedge q) \Leftrightarrow p \vee \neg q$</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>p</th> <th>q</th> <th>$\neg p$</th> <th>$\neg p \wedge q$</th> <th>$\neg(\neg p \wedge q)$</th> <th>$\neg q$</th> <th>$p \vee \neg q$</th> <th>F_4</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Т</td> <td>Т</td> <td>⊥</td> <td>⊥</td> <td>Т</td> <td>⊥</td> <td>Т</td> <td>Т</td> </tr> <tr> <td>Т</td> <td>⊥</td> <td>⊥</td> <td>⊥</td> <td>Т</td> <td>Т</td> <td>Т</td> <td>Т</td> </tr> <tr> <td>⊥</td> <td>Т</td> <td>Т</td> <td>Т</td> <td>⊥</td> <td>⊥</td> <td>⊥</td> <td>Т</td> </tr> <tr> <td>⊥</td> <td>⊥</td> <td>Т</td> <td>⊥</td> <td>Т</td> <td>Т</td> <td>Т</td> <td>Т</td> </tr> </tbody> </table> <p>3) $F_3 : (p \wedge (p \Rightarrow q)) \Rightarrow q$</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>p</th> <th>q</th> <th>$p \Rightarrow q$</th> <th>$p \wedge (p \Rightarrow q)$</th> <th>$F_3$</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Т</td> <td>Т</td> <td>Т</td> <td>Т</td> <td>Т</td> </tr> <tr> <td>Т</td> <td>⊥</td> <td>⊥</td> <td>⊥</td> <td>Т</td> </tr> <tr> <td>⊥</td> <td>Т</td> <td>Т</td> <td>⊥</td> <td>Т</td> </tr> <tr> <td>⊥</td> <td>⊥</td> <td>Т</td> <td>⊥</td> <td>Т</td> </tr> </tbody> </table> <p>Напредни ниво: Направити разлику између генералних и универзалних судова. Како на што једноставнији начин препознати посебне (партикуларне судове)? Набројати и објаснити сложене логичке судове. Навести везнике код сложених логичких судова и навести адекватан пример. Која је кључна разлика између асерторичких и аподитичких логичких судова? Који суд има најмању сазнајну вредност а који највишу и зашто? Решити примере следећих задатака:</p>	p	q	$\neg p$	$\neg p \wedge q$	$\neg(\neg p \wedge q)$	$\neg q$	$p \vee \neg q$	F_4	Т	Т	⊥	⊥	Т	⊥	Т	Т	Т	⊥	⊥	⊥	Т	Т	Т	Т	⊥	Т	Т	Т	⊥	⊥	⊥	Т	⊥	⊥	Т	⊥	Т	Т	Т	Т	p	q	$p \Rightarrow q$	$p \wedge (p \Rightarrow q)$	F_3	Т	Т	Т	Т	Т	Т	⊥	⊥	⊥	Т	⊥	Т	Т	⊥	Т	⊥	⊥	Т	⊥	Т
			p			q	$\neg p$	$\neg p \wedge q$	$\neg(\neg p \wedge q)$	$\neg q$	$p \vee \neg q$	F_4																																																										
Т	Т	⊥	⊥	Т	⊥	Т	Т																																																															
Т	⊥	⊥	⊥	Т	Т	Т	Т																																																															
⊥	Т	Т	Т	⊥	⊥	⊥	Т																																																															
⊥	⊥	Т	⊥	Т	Т	Т	Т																																																															
p	q	$p \Rightarrow q$	$p \wedge (p \Rightarrow q)$	F_3																																																																		
Т	Т	Т	Т	Т																																																																		
Т	⊥	⊥	⊥	Т																																																																		
⊥	Т	Т	⊥	Т																																																																		
⊥	⊥	Т	⊥	Т																																																																		
			11. Комбинована подела категоричких судова; Односи међу судовима (логички квадрат)																																																																			
			6. А. Подела категоричких судова; Односи међу судовима (логички квадрат) Б. Анализа сложених судова																																																																			
			12. Врсте сложених судова																																																																			
			13. Синтакса и семантика исказне логике																																																																			
			7. А. Синтакса и семантика исказне логике Б. Утврђивање истиносне вредности формула методом таблица																																																																			

					<p>73. $E_1: (p \leftrightarrow (q \leftrightarrow r)) \leftrightarrow ((p \wedge q) \leftrightarrow r)$</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>p</th> <th>q</th> <th>r</th> <th>$q \leftrightarrow r$</th> <th>$p \leftrightarrow (q \leftrightarrow r)$</th> <th>$p \wedge q$</th> <th>$(p \wedge q) \leftrightarrow r$</th> <th>$E_1$</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>T</td><td>T</td><td>T</td><td>T</td><td>T</td><td>T</td><td>T</td><td>T</td></tr> <tr><td>T</td><td>T</td><td>F</td><td>F</td><td>F</td><td>T</td><td>F</td><td>F</td></tr> <tr><td>T</td><td>F</td><td>T</td><td>F</td><td>F</td><td>F</td><td>F</td><td>T</td></tr> <tr><td>T</td><td>F</td><td>F</td><td>T</td><td>T</td><td>F</td><td>F</td><td>T</td></tr> <tr><td>F</td><td>T</td><td>T</td><td>T</td><td>F</td><td>T</td><td>T</td><td>F</td></tr> <tr><td>F</td><td>T</td><td>F</td><td>F</td><td>T</td><td>F</td><td>F</td><td>T</td></tr> <tr><td>F</td><td>F</td><td>T</td><td>F</td><td>T</td><td>F</td><td>F</td><td>T</td></tr> <tr><td>F</td><td>F</td><td>F</td><td>T</td><td>F</td><td>F</td><td>F</td><td>T</td></tr> </tbody> </table> <p>74. $E_2: ((p \leftrightarrow r) \wedge (q \leftrightarrow r)) \leftrightarrow ((p \vee q) \leftrightarrow r)$</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>p</th> <th>q</th> <th>r</th> <th>$p \leftrightarrow r$</th> <th>$q \leftrightarrow r$</th> <th>$(p \leftrightarrow r) \wedge (q \leftrightarrow r)$</th> <th>$p \vee q$</th> <th>$(p \vee q) \leftrightarrow r$</th> <th>$E_2$</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>T</td><td>T</td><td>T</td><td>T</td><td>T</td><td>T</td><td>T</td><td>T</td><td>T</td></tr> <tr><td>T</td><td>T</td><td>F</td><td>F</td><td>F</td><td>F</td><td>T</td><td>F</td><td>F</td></tr> <tr><td>T</td><td>F</td><td>T</td><td>T</td><td>F</td><td>F</td><td>T</td><td>F</td><td>F</td></tr> <tr><td>T</td><td>F</td><td>F</td><td>F</td><td>T</td><td>F</td><td>T</td><td>F</td><td>F</td></tr> <tr><td>F</td><td>T</td><td>T</td><td>F</td><td>T</td><td>F</td><td>T</td><td>F</td><td>F</td></tr> <tr><td>F</td><td>T</td><td>F</td><td>T</td><td>F</td><td>F</td><td>T</td><td>F</td><td>F</td></tr> <tr><td>F</td><td>F</td><td>T</td><td>T</td><td>T</td><td>T</td><td>F</td><td>F</td><td>F</td></tr> <tr><td>F</td><td>F</td><td>F</td><td>F</td><td>F</td><td>F</td><td>F</td><td>T</td><td>T</td></tr> </tbody> </table>	p	q	r	$q \leftrightarrow r$	$p \leftrightarrow (q \leftrightarrow r)$	$p \wedge q$	$(p \wedge q) \leftrightarrow r$	E_1	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	F	F	F	T	F	F	T	F	T	F	F	F	F	T	T	F	F	T	T	F	F	T	F	T	T	T	F	T	T	F	F	T	F	F	T	F	F	T	F	F	T	F	T	F	F	T	F	F	F	T	F	F	F	T	p	q	r	$p \leftrightarrow r$	$q \leftrightarrow r$	$(p \leftrightarrow r) \wedge (q \leftrightarrow r)$	$p \vee q$	$(p \vee q) \leftrightarrow r$	E_2	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	F	F	F	F	T	F	F	T	F	T	T	F	F	T	F	F	T	F	F	F	T	F	T	F	F	F	T	T	F	T	F	T	F	F	F	T	F	T	F	F	T	F	F	F	F	T	T	T	T	F	F	F	F	F	F	F	F	F	F	T	T
p	q	r	$q \leftrightarrow r$	$p \leftrightarrow (q \leftrightarrow r)$	$p \wedge q$	$(p \wedge q) \leftrightarrow r$	E_1																																																																																																																																																							
T	T	T	T	T	T	T	T																																																																																																																																																							
T	T	F	F	F	T	F	F																																																																																																																																																							
T	F	T	F	F	F	F	T																																																																																																																																																							
T	F	F	T	T	F	F	T																																																																																																																																																							
F	T	T	T	F	T	T	F																																																																																																																																																							
F	T	F	F	T	F	F	T																																																																																																																																																							
F	F	T	F	T	F	F	T																																																																																																																																																							
F	F	F	T	F	F	F	T																																																																																																																																																							
p	q	r	$p \leftrightarrow r$	$q \leftrightarrow r$	$(p \leftrightarrow r) \wedge (q \leftrightarrow r)$	$p \vee q$	$(p \vee q) \leftrightarrow r$	E_2																																																																																																																																																						
T	T	T	T	T	T	T	T	T																																																																																																																																																						
T	T	F	F	F	F	T	F	F																																																																																																																																																						
T	F	T	T	F	F	T	F	F																																																																																																																																																						
T	F	F	F	T	F	T	F	F																																																																																																																																																						
F	T	T	F	T	F	T	F	F																																																																																																																																																						
F	T	F	T	F	F	T	F	F																																																																																																																																																						
F	F	T	T	T	T	F	F	F																																																																																																																																																						
F	F	F	F	F	F	F	T	T																																																																																																																																																						

ОБЛАСТ/ ТЕМА		ИСХОДИ (на крају теме) Ученик ће бити у стању да:	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	Нивои потребног знања (основни, средњи и напредни)
Ц ОСНОВНЕ ФОРМЕ МИШЉЕЊА	Суд или исказ	<p>– користи логичке форме, поступке и правила да анализира сазнајне процесе суђења и закључивања и одреди њихову ваљаност;</p> <p>– користи апарат исказне и логике да симболички прикаже форму и истиносне релације исказа;</p> <p>– решава различите проблеме применом логичке формализације, моделовања и алгорита;</p> <p>– примерима илуструје различите функције језика и његову улогу у формирању и саопштавању мишљења;</p>	14. Методе испитивања истиносних вредности формула – метода таблица	<p>Корелације програмских садржаја са наставом: <i>језичких предмета и математике у представљању структуре судова (исказа) и закључивања;</i></p> <p><i>математике</i> код испитивања истиносне вредности исказа и доказа свођењем на апсурд;</p> <p><i>свих предмета</i> у грађењу примера за тему Закључивање.</p> <p>Међупредметне компетенције: Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву</p>	<p>Основни ниво: Шта је премиса? Основна подела закључивања је?</p> <p>Навести које фигуре познајемо код непосредног закључивања по опозивији?</p> <p>Набројати све односе који се јављају између фигура. Посредно закључивање је? Основне карактеристике аналогije, индукције и дедукције? Навести предности и недостатке аналогije, индукције и дедукције. Дефинисати значење потпуне индукције? Дефинисати значење индукције набрајањем. Набројати услове прихватљивости код индукције? Шта представља дедукција? Шта је силогизам? Шта су модуси? Навести основна правила која силогизма? Навести остале облике дедуктивног закључивања.</p>
	Закључивање		15. Методе испитивања истиносних вредности формула – свођење на апсурд		
			8. А + Б Суд и исказна логика (припрема за контролну вежбу)		
			16. Закључивање; Поделе закључивања; Карактеристике дедуктивног и недедуктивног закључивања		
			17. Суд и исказна логика		
			9. А Традиционална и савремена подела закључивања Б Непосредно закључивање (конверзија, обверзија, деривати)		
	18. Непосредно закључивање – облици закључивања чија је конклузија еквивалентна премиси				

ОБЛАСТ/ ТЕМА	ПРЕДМЕТНИ ИСХОДИ (на крају теме) Ученик ће бити у стању да:	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	Нивои потребног знања (основни, средњи и напредни)
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg); text-align: center;">II ОСНОВНЕ ФОРМЕ МИШЉЕЊА</p>	<p style="text-align: center;">Закључивање</p> <ul style="list-style-type: none"> – користи логичке форме, поступке и правила да анализира сазнајне процесе суђења и закључивања и одреди њихову ваљаност; – користи апарат исказне логике да симболички прикаже форму и истиносне релације исказа; – решава различите проблеме применом логичке формализације, моделовања и алгорита; – примењује логичка правила и терминологију да у стандардној форми прикаже, анализира и евалуира аргументацију; – примерима илуструје различите функције језика и његову улогу у формирању и саопштавању мишљења. 	<p>43. Силогистичко закључивање: категорички силогизам</p>	<p>Корелације програмских садржаја са наставом:</p> <p><i>језичких предмета и математике у анализи и симболичком представљању структуре судова (исказа) и закључивања;</i></p> <p><i>математике</i> код примене исказне логике у доказивању правила (теорема силогизма) и исправних модуса силогизма;</p> <p><i>свих предмета</i> у грађењу примера за тему Закључивање.</p> <p>Међупредметне компетенције:</p> <p>Компетенција за целоживотно учење</p> <p>Комуникација</p> <p>Рад с подацима и информацијама</p> <p>Дигитална компетенција</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Сарадња</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву</p>	<p>Средњи ниво:</p> <p>Шта се појављује у премисама посредног закључивања? Објаснити однос који се назива Под-супротност.</p> <p>Направити разлику између позитивне аналогије и тотално позитивне аналогије. Зашто настаје непотпуна индукција? Објаснити све услове прихватљивости код индуктивног закључивања. Објаснити и тачно одредити средњи термин, мали и велики термин у једном силогизму.</p> <p>Познавати све четири фигуре у силогизму. Објаснити разлику између модус поненс и модус толенд.</p> <p>Примери силогистичког закључивања за средњи ниво:</p> <p>Све ласте су птице. Све птице су кичмењаци. Неки кичмењаци су ласте.</p> <p>Ниједан кит није риба. Све орке су китови. Ниједна орка није риба.</p>
		<p>10. А. Коришћење дијаграма у извођењу и анализи закључивања; Б. Доказивање теоремских правила категоричког силогизма и њихова примена</p>		

ОБЛАСТ/ ТЕМА		ПРЕДМЕТНИ ИСХОДИ (повезани с темом) Ученик ће бити у стању да:	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	Нивои потребног знања (основни, средњи и напредни)
П ОСНОВНЕ ФОРМЕ МИШЉЕЊА	Закључивање	<ul style="list-style-type: none"> – користи логичке форме, поступке и правила да анализира сазнајне процесе суђења и закључивања и одреди њихову ваљаност; – уочава типичне грешке у закључивању и доказивању са којима се сусреће у свакодневној комуникацији и различитим медијима и избегава их у сопственом мишљењу; – користи апарат исказне логике да симболички прикаже форму и истиносне релације исказа; – решава различите проблеме применом логичке формализације, моделовања и алгоритма; – примењује логичка правила и терминологију да у стандардној форми прикаже, анализира и евалуира аргументацију; 	47. Скраћени и сложени облици силогизма	<p>Корелације програмских садржаја са наставом:</p> <p><i>језичких предмета и математике у анализи и симболичком представљању структуре судова (исказа) и закључивања;</i></p> <p><i>математике</i> код примене исказне логике (сложени силогизми, лог. грешке у закључивању, одређивање истин. вредности формула предик. лог.);</p> <p><i>свих предмета</i> у грађењу примера за индуктивно односно недедуктивно закључивање.</p> <p>Међупредметне компетенције:</p> <p>Компетенција за целоживотно учење</p> <p>Комуникација</p> <p>Рад с подацима и информацијама</p> <p>Дигитална компетенција</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Сарадња</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву</p>	<p>Напредни ниво:</p> <p>Познавање логичкиг фигура и односа са навеђењем адекватних примера. Основне разлике између аналогије и индукције. Направити разлику између индукције елиминације и непотпуне индукције. Пронаћи недостатак код индукције елиминације.</p> <p>Примери силогистичког закључивања за напредни ниво:</p> <p>Ниједна ружа није лала.</p> <p>Неке лалае су цвени цветови.</p> <p>Неки црвени цветови нису руже.</p> <p>Ниједна жирафа нема кратак врат.</p> <p>Све жирафе су биљоједи.</p> <p>Неки биљоједи немају кратак врат</p> <p>Неки писци су духовити</p> <p>Сви духовити људи су паметни</p> <p>Неки паметни људи су писци.</p> <p>Основни ниво:</p> <p>Шта је доказ? Када је доказ успешно обављен? Навести елементе доказа? Шта је теза? Шта је апсурд а шта алиби? Навести три облика оповргавања. Дефинисати софизам и паралогизам.</p> <p>Средњи ниво:</p> <p>Направити разлику између процеса закључивање и доказивање. Која су два услова потребна како би доказ био успешно постављен? Објаснити разлоге као елемент доказа? Дефинисати и направити разлику између синтетичког и аналитичког доказа? Објаснити сваки облик оповргавање. Навести како делимо софизме? Објаснити софизам који се назива „замена теза“? Објаснити грешку „грешка случајности“? Шта представља еквивокација?</p>
			12. А. Ентимем, сорит Б. Мешовити силогизми и правила извођења у исказној логици		
			48. Некатегорички облици силогизма		
			49. Индуктивно закључивање: врсте индукције, индукција и логичка вероватноћа		
П ПРИМЕНА ЛОГИКЕ	Аргументација		13. А + Б. Индуктивно закључивање; Логичке грешке (формалне)		
			50. Дедуктивно (силогистичко) закључивање		
			51. Структура аргументације		
			14. А + Б. Дебата		

					<p>Напредни ниво: Навести адекватан пример за један апсурд и алиби. У каквом облику морамо поставити алиби? Направити кључну разлику између реционалних и емпиријских доказа. Објаснити облике у оповргавању саме тезе. Дефинисати и навести самосталне примере за следеће логичке грешке: „petitio principii“; „circulus vitiosus“; „ignoratio elenhi“?</p> <p>Основни ниво: Шта је методологија? Дефинисати методу? Дефинисати језик и њену основну функцију? Набројати основне услове успешне комуникације. Шта су научне чињенице? Дефинисати научно посматрање. Навести основни значај експеримента. Набројати услове адекватног опажања. Шта је хипотеза? Набројати основне филозофске методе.</p> <p>Средњи ниво: Објаснити сваку појединачну функцију језика. Објаснити сваки појединачни услов успешне комуникације. -Направити разлику између искуства и теорије. Објаснити значај конкретизовања проблема. Навести предности и недостатке код научног посматрања. Који су основне предности код података који смо добили експериментом? Зашто је мерење некада боље од експеримента? Објаснити појма узрочности. Шта представља херменеутичка метода?</p> <p>Напредни ниво: Објаснити смисао израза научног језика. За сваки услов успешне комуникације осмислити адекватан пример. Шта значи одређивање појмовног оквира истраживања? Навести адекватан пример за успешну примену научног посматрања као и експеримента. Који фактори представљају изазов у коришћењу мерења? Поставити и проверити правилно постављену хипотезу. Познавање и добро разликовање Милових метода за испитивање узрока. Упоредити аналитичко-емпиријску методу са феноменолошком методом.</p>
--	--	--	--	--	--

ИСХОДИ ПО НАСТАВНИМ ТЕМАМА ЗА ПРЕДМЕТ ФИЛОЗОФИЈА (ЛОГИКА)

ПРЕДМЕТ: Филозофија

РАЗРЕД: Четврти

ОБЛАСТ/ ТЕМА		ПРЕДМЕТНИ ИСХОДИ (на крају теме) Ученик ће бити у стању да:	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	Нивои потребног знања (основни, средњи и напредни)	
ШТА ЈЕ ФИЛОЗОФИЈА	ОДРЕЂЕЊЕ ФИЛОЗОФИЈЕ	– увиди значење и генезу појма филозофије; – разликује питања отвореног и затвореног типа - Увиди значај граничних ситуација и како да их препозна	1. Име и појам филозофије	Међупредметне компетенције: Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву	Основни ниво: Шта је филозофија? Где је настала? Који су услови морали бити испуњени како би се развила? Средњи ниво: Шта су то отворена, шта затворена питања? Навести примере. Шта су то граничне ситуације? Напредни ниво: Зашто се каже да је филозофија настала баш у Грчкој? Упоредити са математичким и астрономским достигнућима Египта и Вавилона	
			2. Име и појам филозофије			
			3. Врсте филозофских питања			
	ЗАШТО СЕ БАВИМО ФИЛОЗОФИЈОМ	- Увиђа значај филозофије и различита схватања кроз историју цивилизације - увиди специфичан однос између филозофије и: 1. Науке 2. Религије 3. Уметности 4. Митологије	4. Људске побуде за филозофско истраживање			Основни ниво: Који пориви наводе човека да се бави филозофијом? Средњи ниво: Навести неки проблем (питање). Објаснити зашто је то проблем. Напредни ниво: Навести бар два аспекта, односно предлога решења неког филозофског проблема.
			5. Људске побуде за филозофско истраживање			
			6. Људске побуде за филозофско истраживање			

ФИЛОЗОФИЈА И ДРУГЕ ОБЛАСТИ		7. Однос филозофије и осталих области	<p>Корелације програмских садржаја са наставом:</p> <p><i>Компаративна анализа филозофије и других области:</i></p> <p>1. <i>Ликовна култура (уметност)</i></p> <p>2. <i>Биологија, хемија, физика (науке)</i></p> <p>3. <i>Религија (верска настава)</i></p> <p>4. <i>Књижевност, историја (митолошки елементи)</i></p>	<p>Основни ниво:</p> <p>Објаснити однос филозофије и неке од следећих области: наука, религија, уметност и митологија. Увидети граничне ситуације међу њима.</p> <p>Средњи ниво: Навести неки мит и препознати филозофске елементе у његовом тумачењу. Ученик увиђа значај метафоре у тумачењу митолошких текстова.</p> <p>Напредни ниво: На примеру неког дела истакнуте личности у одговарајућој области приказати разлику између филозофског и нефилозофског. Уколико ученик није у могућности да се сети, направити корелацију са физиком или сличним предметом. Пример: одвојити научне од метафизичких елемената у Ајнштајновој теорији релативитета; разликовати механички од естетико-теоријског сегмента приликом сликања итд.</p>
		8. Однос филозофије и осталих области		
		9. Однос филозофије и осталих области		
ОСНОВНЕ ФИЛОЗОФСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	– разликује основне филозофске дисциплине и проблеме којима се баве (епистемологија, онтологија, метафизика, етика, логика, естетика)	10. Основне филозофске дисциплине		<p>Основни ниво:</p> <p>Чиме се баве:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Естетика 2. Етика 3. Онтологија 4. Метафизика 5. Епистемологија 6. Гносеологија <p>Средњи ниво:</p> <p>Навести неки проблем (питање) које потпада у неку од поменутих филозофских дисциплина.</p> <p>Објаснити зашто је то проблем.</p> <p>Напредни ниво:</p> <p>Која је разлика између гносеологије и епистемологије? Која је разлика између метафизике и онтологије? Навести бар два аспекта, односно предлога решења истоветног проблема.</p>
		11. Основне филозофске дисциплине		
		12. Основне филозофске дисциплине		

АНТИЧКА	ПРОБЛЕМИ АНТИЧКЕ ФИЛОЗОФИЈЕ	<ul style="list-style-type: none"> - Увиди који су то друштвени услови у којима се рађа филозофија - Увиди значај доколице као и социо-економских услова који су омогућили - Увиди значај демократије за развој мисли - Разуме основна филозофска питања античке филозофије 	13. Приказ проблема античке филозофије 14. Друштвени услови за настанак филозофије 15. Предуслови за настанак филозофије код старих Грка 16. Основна филозофска питања античке филозофије 17. Основна филозофска питања античке филозофије	Корелација са психологијом (људска перцепција стварности), историјом и социологијом;	Основни ниво: Објаснити који су то услови који су неопходни за настанак филозофије. Навести нека од питања којима су се бавили први филозофи Средњи ниво: Детаљније објаснити нека од основних филозофских питања. Напредни ниво: Тражити од ученика да изнесе своје мишљење о неком од следећих питања: 1. Како је настао космос 2. На које све начине сазнајемо 3. Шта је добар живот? 4. Како бити срећан 5. Да ли душа постоји и да ли умире са телом? 6. Шта је правда?
	ПИТАЊЕ ПРАПОЧЕТКА	<ul style="list-style-type: none"> - Увиди значај Хесиодове теогоније као првог космолошког приказа постанка света у антици - Разликује прве метафизичке системе Јонских физиолога (Хераклита, Талеса, Анаксимена, Анаксимандера) - Разуме појам архе-а 	18. Античке космогоније 19. Природа и њено порекло 20. Јонски физиолози 21. Јонски физиолози 22. Јонски физиолози		Основни ниво: Ученик је упознат са основама грчке митологије. Ученик разликује архе следећих филозофа: Хераклит, Анаксимен, Анаксимандер, Талес Средњи ниво: Зашто баш архе и зашто баш метафизика? Објасни однос хаоса и космоса? Да ли је питање прапочетка решено данас? Напредни ниво: Које је твоје виђење прапочетка? Да ли је теорија о једном елементу застарела? Хераклитово истицање ватре као основног елемента; да ли га треба схватити дословно?
	ИСТИНА И ПРИВИД	<ul style="list-style-type: none"> - Увиди значај броја у питагорејском учењу - Разуме значај алегорије о пећини у Платоновом систему - Направи разлику између агностицизма и скептицизма 	23. Природа и број 24. Алегорија о пећини 25. Агностицизам 26. Скептицизам 27. Систематизација	Корелација са природним и егзактним наукама, са акцентом на физику и математику	Основни ниво: Због чега можемо да сумњамо у оно што опазимо? Ко је био Питагора? Рећи нешто о Платоновј филозофији. Шта је скептицизам? Шта је агностицизам? Средњи ниво: Повезати Платонову пећину и свет идеја. Шта је епистемологија? Која је разлика између агностицизма и скептицизма? Напредни ниво: Објасни разлику између фатаморгане и

МЕТАФИЗИЧКО ОДРЕЂЕЊЕ СТВАРНОСТИ	НАЧАЈ СУПРОТНОСТИ	<ul style="list-style-type: none"> - Спознаје значење појма дуализма и увиђа далекосежни утицај учења и на најзаступљеније религије данашњице - Увиђа метафоричке елементе Хераклитове филозофије - Упознаје Платонова дела 	33. Дуализам у филозофији	халуцинације? Објасни Платонову пећину.
			34. Јединство супротности	
			35. Једно и мноштво као супротности	
			36. Једно и мноштво као супротности	
			37. Систематизација	
	БИЋЕ, МНОШТВО И КРЕТАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> - Разуме различита тумачења појма онтологије - Увиди значај система Демокрита, Емпедокла, Леукипа и Парменида 	28. Биће	
			29. Елејска онтологија	
			30. Једно и мноштво	
			31. Учење о елементима	
			32. Семена, атоми; потенција и реалитет	
			38. Супстанција и акциденција	
			39. Проблем узрока	
МЕТАФИЗИЧКО ОДРЕЂЕЊЕ СТВАРНОСТИ	<ul style="list-style-type: none"> Ученик увиђа разлику између супстанције и акциденције -Ученик је способан да разликује четири врсте узрока набројане у Аристотеловом делу -Ученик савладава концепт Демијурга; Упознаје проблематичност и критику трећег човека 	40. Демијург	<p>Основни ниво: Ко су били Леукип, Демокрит, Емпедокле и Парменид</p> <p>Средњи ниво: Учење о коренима Објаснити разлику између атомиста у антици и данас? Да ли постоји празан простор?</p> <p>Напредни ниво: Изнети Парменидову аргументацију по којој је свет једно и тражити од ученика да објасни какво је кретање могуће у таквом метафизичком систему</p> <p>Основни ниво: Навести десет супротности у питагорејском учењу Објаснити разлику између монизма, дуализма и плурализма.</p> <p>Средњи ниво: Хераклитовско тумачење ватре као археа у складу са тезом о борби супротности.</p> <p>Напредни ниво: Упоредити Емпедоклов дуализам са Хераклитовим. Које је Платоново схватање супротности?</p> <p>Основни ниво: Објаснити појмове акциденције и супстанције. Навести Аристотелове узроке и дати пример</p> <p>Средњи ниво: Објаснити концепт непокретног покретача. Објаснити појмове трансценденције и иманенције</p> <p>Напредни ниво: Упоредити Аристотелово схватање узрока са данашњим. Који је узрок најближи данашњем схватању? Упоредити концепт силе из физике и узрока</p>	
		41. Аристотелови узроци и непокретни покретач		
		42. Трансценденција и иманенција		
		40. Демијург		
		41. Аристотелови узроци и непокретни покретач		

ПОЈАМ ДИЈАЛЕКТИКЕ	<ul style="list-style-type: none"> -Ученик увиђа Зенонов значај и критичке аспекте филозофије -Увиђа проблематичност идеје кретања и протицања времена -Разуме тумачење филозофије као припреме за смрт -Савладава технику мајеутике 	<p>43. Зенонова дијалектика</p> <p>44. Сократово подучавање мудрости; дијалектика и реторика</p>		<p>Основни ниво: Објаснити појмове: антитетика, синтеза, теза и антитеза, ироније и дијарезе</p> <p>Средњи ниво: Објаснити појам мајеутике и применити у дијалогу</p> <p>Напредни ниво: Објаснити Зенонове апорије и упоредити са идејним решењима из физике</p>
	ВРЛИНА И ДОБРО	<ul style="list-style-type: none"> -Ученик увиђа еквивализацију врлине и знања у Сократовој филозофији и препознаје мајеутику као технику која доводи до среће - Ученик савладава концепте златног правила и златне средине -Ученик увиђа повезаност метафизичке и етичке теорије у стоицизму Ученик се упознаје са појмом хедонизма кроз епикурејство -Ученик усваја Аристотелову поделу наука 	<p>45. Врлина и знање код Сократа</p> <p>46. Врлина и заједница</p> <p>47. Хедонизам и стоицизам</p>	
ОСНОВНИ ПРОБЛЕМИ СРЕДЊОВЕКОВНЕ ФИЛОЗОФИЈЕ	<ul style="list-style-type: none"> -Ученик увиђа специфичност католичанства, православља, ислама и јудаизма -Ученик увиђа који су проблеми филозофије средњег века, као и различите приступе у решавању 	<p>48. Приказ проблема средњовековне филозофије</p> <p>49. Приказ проблема средњовековне филозофије</p> <p>50. Католичанство и православље</p> <p>51. Ислам и јудаизам</p>	<p>Међупредметне компетенције: Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема</p>	<p>Основни ниво: Објаснити одлике следећих традиција средњовековне филозофије: 1.католичанство 2.јудаизам 3. ислам 4. православље</p> <p>Средњи ниво: Учити сличности и разлике између главних традиција</p> <p>Напредни ниво: Упоредити питања средњовековне филозофије</p>

СРЕДЊОВЕКОВНА ФИЛОЗОФИЈА

СРЕДЊОВЕКОВНА ФИЛОЗОФИЈА	ОДНОС ВЕРЕ И РАЗУМА	Ученик увиђа специфичан однос вере и разума у различитим филозофским традицијама, са акцентом на узајаман однос код Августина	52. Однос вере и разума 53. Однос вере и разума	Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву	са античким. Који су елементи античке културе наслеђени у средњем веку? Основни ниво: Шта подразумева неизрецивост божјих особина? Шта је исихазам? Средњи ниво: Објаснити проблем мноштва божјих имена Напредни ниво: Шта подразумева концепт ученог незнања?
	ВЕРА И ФИЛОЗОФИЈА	Ученик савладава три групе аргумената у прилог постојања Бога; разликује телеолошки, онтолошки и космолошки тип	54. Вера и филозофија 55. Докази о постојању Бога	Корелација са теологијом, односно часовима верске наставе, историје и психологије	Основни ниво: Објаснити неки од доказа: космолошки, онтолошки или телеолошки Средњи ниво: Објаснити авероизам Објаснити пут Аристотелових списа до Европе. Напредни ниво: Повезати типове доказа са учењем о судовима; Аргументовати који тип и извор сазнања.
	ВЕРА И ХЕРМЕНЕУТИКА	Ученик увиђа значај херменеутике као дисциплине која проучава различите видове интерпретације религијских текстова	56. Вера и херменеутика 57. Значај херменеутике у различитим религијским традицијама		Основни ниво: Шта је херменеутика? Какав је однос вере и херменеутике? Средњи ниво: Објаснити херменеутику курана у исламу. Напредни ниво: Врсте херменеутичких приступа у тумачењу текстова (објаснити)
	ПРОБЛЕМ УНИВЕРЗАЛИЈА	-Ученик је у стању да перципира значај универзалија - Ученик прати развој концепта кроз историју - Разликује различите номиналистичке и реалистичке позиције	58. Проблем универзалија кроз историју 59. Реализам, номинализам и концептуализам		Основни ниво: Шта су универзалије? Шта је схоластика? Који се антички филозоф сматра доминантним у овој школи? Средњи ниво: Објаснити неки од појмова: реализам, номинализам и концептуализам; Дати примере и представнике. Напредни ниво: Упоредити античка решења са схоластичким

ФИЛОЗОФИЈА НОВОГ ДОБА

ФИЛОЗОФИЈА НОВОГ ДОБА	ПРОБЛЕМ ДОБА	ПРОБЛЕМ МЕТОДЕ	ПРОБЛЕМ СУПСТАНЦИЈЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ:	ОСНОВНИ НИВО:
	<ul style="list-style-type: none"> - Ученик увиђа значење и значај разума - Ученик увиђа основне проблеме нововековне филозофије - Ученик увиђа друштвене промене у хуманизму и ренесанси 	<ul style="list-style-type: none"> - Ученик увиђа значај методе као водича за коришћење - Ученик увиђа разлику између Декартовог и Бејконовог метода 	<ul style="list-style-type: none"> - Ученик увиђа значај дефинисања супстанције - Разликује сличности и разлике позиција Ренеа Декарта и Спинозе 	<p>60. Дух новог доба</p> <p>61. Историјски контекст</p> <p>62. Основни проблеми нововековне филозофије</p> <p>63. Основни проблеми нововековне филозофије</p> <p>64. Систематизација градива</p> <p>65. Најава проблема методе</p> <p>66. Оруђе разума</p> <p>67. Индуктивни метод и експеримент</p> <p>68. Учење о идолима</p> <p>69. Хиперболичка скепса</p> <p>70. Филозофија Р. Декарта и Филозофија Б. де Спинозе</p> <p>71. Роберт Бојл и Лајбниц</p>	<p>Основни ниво: Када се сматра да почиње период филозофије новог доба? Објаснити историјски контекст. Објаснити појмове хуманизма и ренесансе</p> <p>Средњи ниво: Разлика између развитка филозофије у земљама на западу и Византије? Објаснити протестантизам.</p> <p>Напредни ниво: Објаснити Паскалову опкладу и њен значај. Упоредити циљ са циљем аргументама у прилогу егзистенције Бога из средњег века.</p> <p>Основни ниво: Објаснити шта је метода. Шта су индукција и дедукција? Објаснити Бејконов метод. Објаснити Декартов метод. Шта је експеримент?</p> <p>Средњи ниво: Навести Бејконове идоле и објаснити (са примерима)</p> <p>Напредни ниво: Која је разлика између Декартовог и Бејконовог модела?</p> <p>Основни ниво: Шта је супстанција? Објаснити Декартово учење о супстанцији. Шта су монаде? Шта су примарни, а шта секундарни квалитети?</p> <p>Средњи ниво: Објаснити Спинозино учење о супстанцији; шта су атрибути, а шта модуси?</p> <p>Напредни ниво: Упоредити Декартово и Спинозино учење о супстанцији</p>

ПРОБЛЕМ СУБЈЕКТА	Ученик увиђа значај субјекта у епистемологији и процесу спознаје света	72. Трансцендентална филозофија	Корелација са историјом, ликовном културом, књижевношћу, социологијом и психологијом људске свести;	<p>Основни ниво: Објасни трансценденталну филозофију. Објасни Кантов коперникански обрт. Објасни аналитичке судове. Објасни синтетичке судове. Објасни априорне судове. Објасни апостериорне судове.</p> <p>Средњи ниво: Како је Кант видео синтетичке судове <i>a priori</i>?</p> <p>Напредни ниво: Упоредити Фихтеово и Декартово схватање</p>		
		73. Врсте судова				
	Ученик овладава појмовима апсолутног ума -Ученик увиђа сличности и разлике између Шелинговог схватања апсолута са Спинозиним схватањем Бога -Ученик увиђа разлику између Шелинговог и Хегеловог схватања апсолута	74. Апсолутни ум			<p>Основни ниво: Објасни појам апсолута. Упореди Шелингово схватање апсолута са Спинозиним појмом Бога.</p> <p>Средњи ниво: Упореди Шелингово и Хегелово схватање апсолута.</p> <p>Напредни ниво: У чему је разлика између Шелинговог и Хегеловог схватања спознаје апсолута?</p>	
		75. Филозофија апсолута као апсолутна филозофија				
	-Ученик увиђа разлику између дијалектике у антици и нововековој филозофији - Ученик је упознат са концептом двовалентне логике - Ученик се упознаје са појмом апсолута и његовим односом са субјектом	76. Трансцендентална дијалектика				<p>Основни ниво: Шта је двовалентна логика? Објасни закон противречности. Шта је трансцендентална дијалектика?</p> <p>Средњи ниво: Дијалектика као иманентни метод?</p> <p>Напредни ниво: Објасни феноменологију духа. Шта је спекулативна логика?</p>
		77. Дијалектика-иманентни метод				

НАЧЕЛА РАЗУМА У ПРАВУ И ПОЛИТИЦИ	<ul style="list-style-type: none"> -Ученик увиђа проблем природног стања и друштвеног уговора - Ученик је способен да сам разматра позиције Џона Лока, Дејвида Хјума, Ж.Ж Русоа и Хобса - Ученик увиђа значај Локовог концепта природног права 	<p>78. Политика као техника</p> <p>79. Човек у природном стању; теорија друштвеног уговора и главни представници</p>		<p>Основни ниво: Шта представља концепт природног стања? Како мислиш да би се људи понашали када не би постојали закони? Шта је природно право? Објаснити природно стање код једног од следећих филозофа: Томас Хобс, Џон Лок, Ж.Ж. Русо</p> <p>Средњи ниво: Објаснити политички реализам и филозофију политике Николоа Макијавелија. Објаснити политички нормативизам и Утопију Томаса Мура. Шта је просветитељство?</p> <p>Напредни ниво: Упоредити концепт утопије Томаса Мура са Платоновом идеалном државом? Које су сличности, које разлике?</p>
	УМ И СЛОБОДА	<ul style="list-style-type: none"> -Ученик је способен да разликује различите концепте слободе -Увиђа разлику и однос између обичајних, моралних и правних норми -Увиђа значај моралне аутономије и практичност хетерономије -Увиђа значај утилитаризма и деонтологије као две најдоминантније филозофске дисциплине -Увиђа различите метаетичке теорије о пореклу морала 	80. Проблем умне синтезе стварности; природа као систем ума	
81. Порекло морала				
82. Појам друштвених норми				
83. Морална аутономија и хетерономија				
84. Деонтологија				
85. Консеквенцијализам				

САВРЕМЕНА ФИЛОЗОФИЈА ОДНОС ПРЕМА НАСЛЕЂУ НОВОВЕКОВНЕ РАЦИОНАЛНОСТИ	ШТА ЈЕ САВРЕМЕНА ФИЛОЗОФИЈА -Ученик увиђа социо-економске факторе који су допринели развоју савремене филозофије - Ученик је способан да сам препозна које су филозофске дисциплине најактуелније у савременом друштву	86. Отуђење и критичка теорија	Међупредметне компетенције: Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема радња говорно учешће у демократском друштву	Основни ниво: Када је настала савремена филозофија? Које су основне теме савремене филозофије? Шта је то феминизам? Средњи ниво: Која уметничка дела настају у том периоду? Која су научна (техничка) достигнућа? Напредни ниво: Објасни утицај филозофије на горе поменута достигнућа и дела. Утицај феминизма у савременом друштву? Да ли модерно друштво може без њега? Објасни.	
		87. Феминизам; наука, техника и филозофија			
	Ученик се упознаје са волунтаризмом и увиђа значај волунтаристичких традиција, пре свега Шопенхауеровог за савремену психологију -Ученик упознаје различита тумачења интуиције -Упознаје нихилизам Ф. Ничеа и друштвене факторе који су владали у његово време	88. Волунтаризам			Основни ниво: Објаснити следеће појмове: 1. Ирационалистичка филозофија 2. Интуиција 3. Упоредити нововековно схватање интуиције са схватањем у савременој филозофији Средњи ниво: Шта је нихилизам? Објаснити филозофију Бергсона, Ничеа или Шопенхауера Напредни ниво: Упоредити Ничеово схватање морала са Кантовим. Шта је то инстинкт стада? Навести примере и показати како се манифестује. Утицај нихилизма и песимизма на књижевност? Идеја и друштвени контекст; Шта обликује шта?
	89. Нихилизам и интуиционизам				

ОДНОС ФИЛОЗОФСКИХ И НАУЧНИХ МЕТОЛА	<p>Ученик увиђа деструктивни аспект сцијентизма и проналази примере</p> <p>- Способан да самостално проналази примере</p>	<p>90. Сцијентизам, логички позитивизам и прагматизам</p>		<p>Основни ниво: Шта је то сцијентизам? Које врсте постоје? Шта је прагматизам? Шта је позитивизам?</p> <p>Средњи ниво: У чему је разлика између умереног и радикалног сцијентизма? Упоредити прагматички и позитивистички приступ решавању проблема</p> <p>Напредни ниво: Шта је инструментализам? Шта је комуникативно деловање? Навести пример Хабермасове филозофије из свакодневнице</p>
	ЈЕЗИК И ЛОГИЧКА АНАЛИЗА У САВРЕМЕНОЈ ФИЛОЗОФИЈИ	<p>- Ученик разликује конотација и денотацију</p> <p>- Ученик увиђа значај језика као елемента обликовања стварности</p> <p>- Ученик савладава теорију дескрипције као доминантну традицију у теорији значења</p>	<p>91. Конотација и денотација; теорија дескрипција</p>	
		<p>92. Логички атомизам, језички позитивизам и логичка анализа</p>	<p>Корелација са историјом, социологијом, психологијом; повезивање језика и анализа његове логике; испитивање његовог утицаја на људску перцепцију и развој свести</p>	

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">СПЕЦИФИЧНОСТ ФИЛОЗОФСКИХ МЕТОДА ФИЛОЗОФСКИХ МЕТОДА</p>	<p>- Ученик продубљује знање о херменеутици, овај пут се бавећи и изворно филозофским текстовима</p> <p>- Ученик савладава појам интенционалности свести</p>	<p>93. Феноменологија</p>		<p>Основни ниво: Шта је то феноменолошка редукција?</p> <p>Средњи ниво: Зашто је важна биографија писца за схватање његовог дела? Упоредити Гадамерово и традиционално схватање херменеутичког круга.</p> <p>Напредни ниво: Упоредити Шлајермахерову и Гадамерову херменеутику? Шта је то предразумевање?</p>
		<p>94. Херменеутика</p>		
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">ФИЛОЗОФИЈА ЕГЗИСТЕНЦИЈЕ</p>	<p>-Ученик увиђа разлику између теистичких и атеистичких видова егзистенцијализма</p> <p>- Ученик увиђа значај егзистенцијализма и његов утицај на мисао 20. века</p> <p>- Ученик развија способност интроспекције</p>	<p>95. Филозофија егзистенције</p>		<p>Основни ниво: Шта је фундаментална онтологија? Које су основне идеје филозофије егзистенције? Навести фазе у Кјеркегоровом систему и објаснити их</p> <p>Средњи ниво: Објаснити појам тубивствовања и разлог зашто Хајдегер користи тај термин. Објаснити на примеру естетску, етичку и религиозну фазу људског развоја. Шта је витез вере?</p> <p>Напредни ниво: Упореди Хајдегерову и Сартрову филозофију? Објаснити разлику између теистичког и атеистичког егзистенцијализма и навести примере у виду филозофа</p>

ФИЛОЗОФИЈА ДАНАС	- Увиђа допринос Паула Фајерабенда(критика сцијентистичког догматизма)	96. Наука од позитивизма до интердисциплинарности		Основни ниво: Које промене је претрпело схватање науке од почетка 20. века? Средњи ниво: Коју улогу има филозофија данас у друштву? Шта је структурализам? Напредни ниво: Шта је псеудодогађај? Шта су номолошке дангубе? Каква је улога психоанализе у данашњој филозофији?
	- Увиђа допринос Јиргена Хабермаса (критичка епистемологија)	97. Структурализам и постмодернизам		